

รายงานที่ ๑๓๒/๒๕๖๐ เรื่อง การเลือกปฏิบัติที่ไม่เป็นธรรม กรณีคนพิการไม่ได้รับการลดหย่อนหรือยกเว้นภาษี

ผู้ร้อง Mr. K

ผู้ถูกร้อง กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์

สิทธิในการยกเว้นภาษีเป็นมาตรการในการช่วยเหลือที่สมเหตุสมผล อันมีผลเป็นการประกันและส่งเสริมว่า คนพิการได้อุปโภคและใช้สิทธิมนุษยชนทั้งปวงที่เท่าเทียมกับบุคคลอื่นตามที่ได้รับการรับรองไว้ในอนุสัญญาว่าด้วยสิทธิคนพิการ (Convention on the Rights of Persons with Disabilities : CRPD) ซึ่งประเทศไทยได้ให้สัตยาบันเข้าเป็นภาคีของอนุสัญญา ทั้งเมื่อพิจารณาตามพระราชบัญญัติส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการ พ.ศ. ๒๕๕๐ มาตรา ๑๙ และมาตรา ๒๐ และกฎกระทรวง ฉบับที่ ๑๒๖ (พ.ศ.๒๕๐๙) ออกตามความในประมวลรัษฎากรว่าด้วยการยกเว้นรัษฎากร ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยกฎกระทรวง ฉบับที่ ๒๘๑ (พ.ศ. ๒๕๕๔) ออกตามความในประมวลรัษฎากรว่าด้วยการยกเว้นรัษฎากร ข้อ ๒ (๘๑) จะพบว่าไม่มีข้อความตอนใดในทั้งสองมาตราดังกล่าว ที่ระบุว่าคนพิการต้องมีสัญชาติไทย กรณีจึงย่อมหมายถึง ผู้ร้องซึ่งเป็นคนพิการต่างชาติและมีหน้าที่ต้องเสียภาษีเงินได้ ที่จะได้รับสิทธิการยกเว้นภาษีตามประมวลรัษฎากร มาตรา ๔๒ (๑๗) ของตน อันเป็นไปตามหลักการของอนุสัญญาว่าด้วยสิทธิคนพิการ การที่ผู้ถูกร้องชี้แจงว่า ระเบียบคณะกรรมการส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการแห่งชาติว่าด้วยหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขการยื่นคำขอมิบัตรประจำตัวคนพิการ การออกบัตร และการกำหนดเจ้าหน้าที่ผู้มีอำนาจออกบัตรประจำตัวคนพิการ การกำหนดสิทธิหรือการเปลี่ยนแปลงสิทธิ และการขอสละสิทธิคนพิการ และอายุบัตรประจำตัวคนพิการ พ.ศ. ๒๕๕๖ ได้กำหนดให้คนพิการผู้มีสัญชาติไทยเท่านั้นที่สามารถยื่นคำขอมิบัตรประจำตัวคนพิการ เนื่องจากมีเจตนารมณ์ที่มุ่งให้ความคุ้มครองและพิทักษ์สิทธิและประโยชน์ของคนพิการสัญชาติไทย และมีได้ดำเนินการทบทวน แก้ไข ปรับปรุง ระเบียบคณะกรรมการส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการแห่งชาติฉบับดังกล่าว ตามข้อเสนอแนะในรายงานผลการพิจารณาของคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ จึงถือเป็นการละเลยการกระทำอันเป็นการละเมิดสิทธิมนุษยชนที่ประเทศไทยให้สัตยาบันเข้าเป็นภาคีอนุสัญญา และตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย (ฉบับชั่วคราว) พุทธศักราช ๒๕๕๗

สืบเนื่องจากผู้ร้องได้ร้องเรียนต่อคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ ตามคำร้องที่ ๒๔๗/๒๕๕๕ ลงวันที่ ๕ มิถุนายน ๒๕๕๕ เพื่อขอความเป็นธรรมกรณีกล่าวอ้างว่า ผู้ร้องมีสัญชาติอินโดนีเซีย ประสบอุบัติเหตุทางรถยนต์ ขณะทำงานเป็นลูกจ้างบริษัทรับเหมาก่อสร้างที่ราชอาณาจักรอินโดนีเซีย ทำให้กระดูกคอเคลื่อนจนไม่สามารถทำงานได้ แพทย์ได้วินิจฉัยว่า ผู้ร้องมีสภาพเป็นคนพิการ ๑๐๐ เปอร์เซ็นต์ ผู้ร้องได้รับบำนาญ

คนพิการจากรัฐบาลของราชอาณาจักรนอร์เวย์ และได้ชำระภาษีที่ราชอาณาจักรนอร์เวย์ประเภทหัก ณ ที่จ่าย ต่อมา ผู้ร้องได้จดทะเบียนสมรสกับภรรยาผู้มีสัญชาติไทย และตั้งแต่วันที่ ๒๕๔๙ เป็นต้นมา ผู้ร้องอาศัยอยู่ในประเทศไทยโดยได้รับอนุญาตเข้าเมืองโดยชอบด้วยกฎหมายในลักษณะชั่วคราว ตั้งแต่วันที่ ๒๕๕๓ ผู้ร้องได้เลือกชำระภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาที่ประเทศไทยตามแบบ ภงด. ๙๑ แต่ไม่ได้รับสิทธิลดหย่อนหรือได้รับการยกเว้นภาษีเงินได้เช่นเดียวกับคนพิการผู้มีสัญชาติไทย คณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติพิจารณาแล้วเห็นว่า ระเบียบคณะกรรมการส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการแห่งชาติ ว่าด้วยหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขการยื่นคำขอมีบัตรประจำตัวคนพิการ การออกบัตร และการกำหนดเจ้าหน้าที่ผู้มีอำนาจออกบัตรประจำตัว คนพิการ การกำหนดสิทธิหรือการเปลี่ยนแปลงสิทธิ และการขอสละสิทธิของคนพิการ และอายุบัตรประจำตัวคนพิการ พ.ศ. ๒๕๕๖ ได้กำหนดให้คนพิการผู้มีสัญชาติไทยเท่านั้น มีข้อความอันเป็นการเลือกปฏิบัติต่อผู้ร้องโดยไม่เป็นธรรม จึงให้มีข้อเสนอแนะนโยบายไปยังผู้ถูกร้องให้พิจารณา ทบทวน แก้ไขปรับปรุง กฎและระเบียบดังกล่าว เพื่อให้ครอบคลุมถึงคนพิการไม่ว่าสัญชาติใดที่มีเอกสารรับรองการเป็นผู้พิการอย่างเป็นทางการ เพื่อสิทธิประโยชน์ในทางภาษีต่อไป ตามรายงานผลการพิจารณาที่ ๖๐๐/๒๕๕๘ ลงวันที่ ๒๑ กรกฎาคม ๒๕๕๘ แต่ต่อมาผู้ถูกร้อง โดยกรมส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการ ชี้แจงว่าระเบียบดังกล่าวได้กำหนดให้คนพิการผู้มีสัญชาติไทยเท่านั้นที่สามารถยื่นคำขอมีบัตรประจำตัวคนพิการ เนื่องจากมีเจตนารมณ์ที่มุ่งให้ความคุ้มครองและพิทักษ์สิทธิและประโยชน์ของคนพิการสัญชาติไทย โดยไม่ดำเนินการทบทวน แก้ไขปรับปรุง ระเบียบคณะกรรมการส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการแห่งชาติฉบับดังกล่าว ตามข้อเสนอแนะนโยบายของคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ

คณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติพิจารณาแล้วเห็นว่า สิทธิในการยกเว้นภาษีเป็นมาตรการในการช่วยเหลือที่สมเหตุสมผล อันมีผลเป็นการประกันและส่งเสริมว่าคนพิการได้อุปโภค และใช้สิทธิมนุษยชนทั้งปวงที่เท่าเทียมกับบุคคลอื่นตามที่ได้รับการรับรองไว้ในอนุสัญญาว่าด้วยสิทธิคนพิการ (Convention on the Rights of Persons with Disabilities : CRPD) ซึ่งประเทศไทยได้ให้สัตยาบันเข้าเป็นภาคีของอนุสัญญาทั้งเมื่อพิจารณาตามพระราชบัญญัติส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการ พ.ศ. ๒๕๕๐ มาตรา ๑๙ และมาตรา ๒๐ และกฎกระทรวง ฉบับที่ ๑๒๖ (พ.ศ.๒๕๐๙) ออกตามความในประมวลรัษฎากรว่าด้วยการยกเว้นรัษฎากร ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยกฎกระทรวง ฉบับที่ ๒๘๑ (พ.ศ. ๒๕๕๔) ออกตามความในประมวลรัษฎากรว่าด้วยการยกเว้นรัษฎากร ข้อ ๒ (๘๑) จะพบว่าไม่มีข้อความตอนใดในทั้งสองมาตราดังกล่าว ที่ระบุว่าคนพิการต้องมิใช่สัญชาติไทย กรณีจึงย่อมหมายถึงผู้ร้องซึ่งเป็นคนพิการต่างชาติและมีหน้าที่ต้องเสียภาษีเงินได้ที่จะได้รับสิทธิการยกเว้นภาษีตามประมวลรัษฎากร มาตรา ๔๒ (๑๗) ของตน อันเป็นไปตามหลักการของอนุสัญญาว่าด้วยสิทธิคนพิการ การที่ผู้ถูกร้องชี้แจงว่าระเบียบคณะกรรมการส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการแห่งชาติ ว่าด้วยหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขการยื่นคำขอมีบัตรประจำตัวคนพิการ การออกบัตร และการกำหนดเจ้าหน้าที่ผู้มีอำนาจออกบัตรประจำตัวคนพิการ การกำหนดสิทธิหรือการเปลี่ยนแปลงสิทธิและ

การขอสิทธิคนพิการ และอายุบัตรประจำตัวคนพิการ พ.ศ. ๒๕๕๖ ได้กำหนดให้คนพิการผู้มีสัญชาติไทย เท่านั้นที่สามารถยื่นคำขอมือบัตรประจำตัวคนพิการ เนื่องจากมีเจตนารมณ์ที่มุ่งให้ความคุ้มครองและพิทักษ์ สิทธิและประโยชน์ของคนพิการสัญชาติไทย และมีได้ดำเนินการทบทวน แก้ไข ปรับปรุง ระเบียบ คณะกรรมการส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการแห่งชาติฉบับดังกล่าว ตามข้อเสนอแนะในรายงานผล การพิจารณาของคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ จึงถือเป็นการละเลยการกระทำอันเป็นการละเมิด สิทธิมนุษยชนที่ประเทศไทยให้สัตยาบันเข้าเป็นภาคีอนุสัญญา และตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย (ฉบับ ชั่วคราว) พุทธศักราช ๒๕๕๗